

Täysistunto

Tiistai 8.6.2021 klo 13.59—16.01

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinten kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 25/2021 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 10/2021 vp

Toinen käsittely

Puhemies Anu Vehviläinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu, edustaja Elomaa.

Keskustelu

14.54 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eläinten kuljetuksesta annettua lakia. EU:ssa halutaan kiinnittää huomiota eläinkuljetuksiin, joissa on jo vuosien ajan havaittu törkeitä laiminlyöntejä monissa maissa. Vaikka Suomessa eläinkuljetuksissa tapahtuu laiminlyöntejä melko harvoin, on hyvä, että lakiin lisätään tarkennuksia EU:n virallista valvontaa koskien. Kaupallisen ja muun eläinkuljetuksen välistä rajanvetoa selkeytetään ja täsmennetään. Ehdotuksen mukaan myös Tulli voi suorittaa valvontaa EU:n sisärajoilla.

Eläinten kuljettamisessa tärkeintä on, ettei eläimille aiheudu kuljetuksesta vammoja tai tarpeetonta kärsimystä. Eläinten kuljettajan ja hoitajan pätevyydestä edellytetään koulutusta ja kokeen suorittamista. Tämä tehtävä jää ammattioppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen vastuulle. Riittävä koulutustarjonta tulee varmistaa valtakunnallisesti. Koulutuksen yhteydessä olisikin tärkeää kehittää eläinten hyvinvoinnin huomioimista.

Reittisuunnitelmien edellyttäminen pitkien kuljetusten kohdalla on myös ehdottoman tärkeä asia. Vaikka esityksessä mainitaan, että viranomaiset saisivat mahdollisuuden puuttua reittisuunnitelmien lisäksi jälkikäteistarkastuksiin, on kylmä tosiasia, että viimeistään siinä vaiheessa, kun eläimet ovat EU-alueen ulkopuolella, niiden oikeudet romahtavat. Ne ovat niin sanotusti vapaata riistaa. Monissa maissa ei piitata pätkääkään eläinten hyvinvoinnista ja kohtelu on kamalaa. Tämä asia on yleisesti tiedossa täällä meillä Suomessa. Ratkaisu tehdään siinä vaiheessa, kun eläin päätetään lähettää maahan, jossa eläinten kohtelu on huonolla tolalla. Mielestäni meillä Suomessa tulisikin käydä perusteellinen keskustelu tuhansien turkiseläinten saati porojen lähettämisestä eläinten hyvinvoinnin kannalta kyseenalaisiin kohdemaihin. Myöskään suomalaisen turkistarhausosaamisen välittämisen esimerkiksi Kiinaan ei palvele alan yrittäjien etuja, kun se mahdollistaa epäeettisen ulkomaisen tehotuotannon.

Arvoisa puhemies! Vaikka maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunto oli yksimielinen, eräs asia nousi vahvastikin esille asiantuntijakuulemisessa varsinkin Tullin kohdalla, Tullin asioissa. Tulli on keskeinen, tärkeä toimija muun muassa pentutehtailun rajoittamises-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 72/2021 vp

sa. Eläinten kuljettaminen lisääntyy jatkuvasti, mutta Tullin resurssit eivät kasva samassa suhteessa. Tämä on ristiriitainen asia, ja siksi perussuomalaiset ehdottavat seuraavaa lausumaa, joka on jaettu sinne edustajien pöydille: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus varmistaa Tullin valvontaresurssit riittäviksi valvontatehtävien lisääntyessä.” — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lundén.

14.58 Mikko Lundén ps: Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Kannatan edustaja Elomaa tekemää esitystä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Meri.

14.58 Leena Meri ps: Kiitos! Kannatan itsekin tätä erinomaista esitystä, ja olisi ollut mukava keskustella välillä täällä eläimiinkin liittyvistä asioista enemmänkin.

Korona-aikana on myös saanut lukea eläinten huonosta tilanteesta viivästyneissä kuljetuksissa. On ollut tilanteita, että eläimet ovat kuljetusautoissa ja seisovat siellä pitkään, ja jokainen meistä voi ymmärtää sen, että seisominen paikallaan kuumassa autossa ja ehkä pelokkaanakin on todella vakava asia. Tämä uutisointi kyllä kohdistuu ja on kohdistunut pääasiassa EU:n ulkopuolelle.

Sanoisin, että laki ilman riittävää valvontaa, on täysi torso. Kyllä se vain niin on, että jos on ihmisiä, jotka tietävät, ettei valvota, niin he toimivat näin. Joskus oikeustieteellisessä tiedekunnassa rikosoikeutta lukeneena muistan, että kiinnijäämisriski on myös yksi merkittävin laiminlyöntien ja rikosten estoon, eli jos tietää, ettei siellä kukaan valvo, niin se toimintakin on vähän sen mukaista.

Jos täällä ei nyt ole mitään ministeriä paikalla, niin ehkä edustaja Elomaa osaisi vastata, oliko teillä keskusteluissa sitä, voisiko saada jotakin EU:n rahoitusta tähän valvontaan, vai onko semmoista ollut edes keskusteluissa, että myös EU rahoittaisi tätä, koska meidän täytyy nostaa myös eläinten olosuhteita ja hyvinvointia, jos me hyvinvointivaltioksi ja sivistysvaltioksi itseämme kutsumme. Entä oliko mitään puhetta siitä, että EU:n ulkorajoilla laitettaisiin esimerkiksi tuontikieltoon yrityksiä tai kuljetusfirmoja, joiden on todettu laiminlyövän, pahoinpitelevän tai kohtelevan kaltoin eläimiä? Jos näin ei ole eikä teillä ole tähän vastausta, ei tarvitse, mutta ideoita ehkä tulevaisuuteen ja tänne edustajille.

Ja tietysti nyt käänän katseeni hallituspuolueiden edustajiin. Siellä on myös semmoisia ihmisiä, joiden tiedän tai ainakin oletan olevan kiinnostuneita näistä eläinten oikeuksista. Meillä on paljon, paljon ongelmia. Tietysti EU:n sisälläkin voidaan puhua näistä — on härkätaisteluita, Romanian ja Italian koirien kohtelua, monta muuta hyvin raakalaismaista asiaa — ja ihmettelen, että EU:n jäsenvaltioissa ja komissiossa katsotaan niitä läpi sormien mutta toisiin asioihin sitten ehkä nyhritään aika paljon aikaa. Kysymys on kuitenkin elävistä luontokappaleista. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Elomaa.

15.01 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Kiitos erinomaisista kysymyksistä ja ajatuksista edustaja Merelle.

Meillä ei ollut tässä asiantuntijakuulemisessa eikä muutenkaan keskustelua siitä, pystyisikö EU:lta saamaan jotain rahoitusta tähän, ei myöskään siitä, mitä rajoilla tapahtuu, onko

Pöytäkirjan asiakohta PTK 72/2021 vp

erityissanktioita, mutta se on positiivinen asia, että EU:ssa on nyt nostettu eläinten kuljetukset esille vahvasti ja eläinten hyvinvointikin paikoitellen nousee esille. Mutta kylmä tosiasia ja fakta on se, otetaan nyt vaikka tuotantoeläimet tässä esille, että kovinkaan moni maa EU:n sisällä ei noudata näitä asetuksia, mitä Suomi tekee, esimerkiksi kanojen nokkien leikkaaminen, sikojen kärsien leikkaaminen ja näin poispäin, antibioottien käyttö. Valitettavasti näitäkään suosituksia ja asetuksia ei noudateta lähimainkaan joka maassa EU:ssa, ja myös monet lemmikkieläimiin kohdistuvat asiat ja epäkohdat ovat polkeneet paikallaan vuosikaudet, ei ole paljon tapahtunut edistystä. Jos ajatellaan vaikka galgoja Espanjassa ja just härkätaisteluja ja myös pentutehtailun laajaa, valtavaa rikollisuutta, joka koko ajan kasvaa, niin EU on ollut yllättävän kädetön tässä, ja toivonkin, että nyt panostettaisiin näihin asioihin paljon paremmin ja vahvemmin, koska eläinten hyvinvointi niin kulluttajien kuin kansalaistenkin keskuudessa on hyvin tärkeä asia ja se tarve kohdella eläimiä hyvin kasvaa kuitenkin — ja ajatus siitä, että eläin on tunteva. Meillähän tulee tämä eläinten hyvinvointilaki viimeistään syksyllä esille täällä. Se on hyvin tärkeä laki, ja on tärkeää, kuinka Suomi tulee nämä lain kaikki asetukset asettamaan ja miten me edistetään eläinten hyvinvointia.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Niemi.

15.03 Veijo Niemi ps: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Elomaa toi ansiokkaasti esille Tullin resurssien mahdollistamisen näissä valvonnoissa, mutta haluan tuoda myöskin esille sen toisen puolen ihan täällä kotimaan rajojen sisällä. Hyvin usein esimerkiksi Pirkanmaalla vaikkapa Teivon raveihin tulee ympäri Suomea hyvin paljon hevoskuljetusperäkärriä. Olisi toivottavaa, että poliisille lisättäisiin valvontamahdollisuutta näihin hevoskuljetusperäkärriihin, sillä itse tiedän tuolta omilta poliisivuosiltani muun muassa sellaisia todella huonokuntoisia hevoskuljetusperäkärriä — hevosen kavio läpi puupohjasta, ja kilometrien ajon jälkeenhän se kavio tietysti sorvaantui sitten asfalttia vasten. [Leena Meri: Kauheaa!] Elikkä olisi hyvin tärkeää, että myöskin näihin kiinnitettäisiin huomiota ihan täällä kotimaan sisällä erilaisissa eläinkuljetuksissa. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Rantanen Mari.

15.04 Mari Rantanen ps: Arvoisa puhemies! Tämä perussuomalaisten lausumaehdotus on kyllä enemmän kuin ajankohtainen. Nythän on nimittäin niin, että julkisen talouden suunnitelmaa on käsitelty tässä talossa eri valiokunnissa ja viime viikolla hallintovaliokunta antoi oman lausuntonsa hallituksen JTS-suunnitelmasta. Tilannehan on sisäministeriön hallinnonalalla, kuten myös oikeusministeriön hallinnonalalla, melko katastrofaalinen suoraan sanoen. Rahoitus on ollut pitkään puutteellista, siis koko sisäministeriön hallinnonalalla, ja se luonnollisesti liittyy myös Tulliin, jolle tulee nyt koko ajan uudenlaisia tehtäviä, mutta resurssien saaminen resurssitarpeisiin ei seuraa perässä. Siltä osin haluan nostaa esiin tämän kroonisen rahapulan mutta myös sen, että silloin, kun annetaan uusia tehtäviä, kyllä rahoituspuolen täytyisi seurata perässä, muutenhan se ei toimi.

Tässä yhteydessä totean sen, minkä olen useampaankin kertaan tässä salissa todennut, että pidän hyvin erikoisena sitä tilannetta — jos ajatellaan, että tällaisen järjestäytyneen länsimaisen yhteiskunnan peruspilarit ovat nähdäkseni turvallisuus ja oikeudenhoito, oikeuslaitos — että nyt tuntuu siltä, että näihin pilareihin yhteensä riittää meidän budjetista

Pöytäkirjan asiakohta PTK 72/2021 vp

noin 2,5 miljardia rahaa 66 miljardista. Onhan se aivan käsittämätöntä. Tässä alkaa nyt olemaan niin, että nämä meidän kaksi yhteiskuntamme peruspilaria on käytännössä rakennettu hiekalle. Siltä osin perussuomalaisten lausuma tähän pieneen Tullin asiaan on kyllä enemmän kuin tarpeen. — Kiitos.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.